

Hvordan overlever haren vinteren?

Vi finner harer over nesten hele verden, i ørkenen i Afrika og på kalde Svalbard. Haren har tydeligvis mange gode strategier for å overleve forskjellige temperaturer og årstider. Hva gjør den for å overleve vinteren i nord?

Undersøkelse: Sitt på en ballong!

I dette eksperimentet skal du undersøke hva som skjer når du sitter på en ballong fylt med luft.

Utstyr:

- en ballong til hver
- en stol

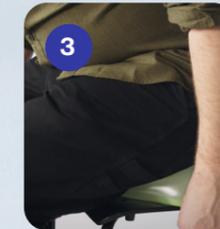
Fremgangsmåte:

Blås opp ballongen til den er litt mindre enn en fotball. Knyt igjen.

Legg ballongen på stolen din og hold i knuten.

Sett deg forsiktig, forsiktig på den!

Sitt på ballongen i noen sekunder og kjenn etter om det skjer noe.

Faglig forklaring:

Kjente du at du ble litt varm i baken da du satt på ballongen? Hvorfor det? Og hva har dette med harene å gjøre?

Luft som varmeisulator

Å varme opp luft krever lite energi. Da du satt på ballongen, var kroppsvarmen din nok til å øke temperaturen i luften inne i ballongen så mye at du kjente at det ble litt varmere. Da erfarte du at luft er en veldig god varmeisulator. Det betyr at luft kan brukes til å holde oss varme. Om vinteren bruker vi ofte klær av ull. I ull er det mange små lommer med luft. Kroppen din varmer opp luften, og luftlommene er med på å holde deg varm.

Det er ikke bare vi mennesker som bruker luft som varmeisulator. Det gjør mange dyr også, og haren er et av dem

